

การเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
(Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3

โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Word Stress in English Ability
of Mathayomsuksa3 by Using Electronic Instructional Media
and Traditional Method

กมลรัตน์ แหวนหล่อ*

สาขาการสอนภาษาอังกฤษ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ (2) เพื่อพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (3) เพื่อเปรียบเทียบพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชวินิต มัธยม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้อง จำนวน 70 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า (1) ความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (2) ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพสอนอิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพ 81.14/96.29 จึงสรุปได้ว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (3) ความพึงพอใจในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ABSTRACT

The purposes of this research were to (1) compare word stress in English ability of Mathayomsuksa3 by Using Electronic Instructional Media and Traditional Method (2) develop the electronic instructional media (3) compare satisfaction levels of students instructed in activities by using by Using Electronic Instructional Media and Traditional Method. The sample population

consisted of 2 classrooms of Mathayomsuksa3 students enrolled in the second semester of the academic year 2016 at Rajavinitmathayom School.

Findings are follows:

- (1) The students have taught by Using Electronic Instructional Media got the higher score than Traditional Method at the statistically significant level .05.
- (2) The Electronic Instructional Media has efficiency at 81.14/96.29 therefore it has efficiency according to criteria at 80/80.
- (3) The students have taught by Using Electronic Instructional Media have higher level of satisfaction than Traditional Method at the statistically significant level .05.

คำสำคัญ

- (1) การออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (2) ความพึงพอใจ (3) การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4) วิธีสอนแบบปกติ

* บทความนี้เรียบเรียงจากสารนิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะประชากรทั่วโลกใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกัน ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง และด้านอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ จะใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างประเทศกันมากที่สุด จนหลายคนนิยามภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษานานาชาติ (International Language) หรือ ภาษาสากล (Global Language) ซึ่งกล่าวได้ว่าในปัจจุบันมีประเทศต่างๆกว่า 50 ประเทศทั่วโลกได้ประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ อีกทั้งองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ ก็ยังให้ภาษาอังกฤษเป็น 1 ในภาษาหลักสำหรับการสื่อสารด้วย ข้อมูลจาก Wikipedia ระบุว่ามีคนประมาณ 380 ล้านคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือภาษาแรก (First Language) ส่วนใหญ่อยู่ใน

ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ไอร์แลนด์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีคนอีกประมาณ 720 ล้านคนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Second Language) ส่วนใหญ่มาจากประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการร่วมกับภาษาอื่นๆ เช่น ประเทศอินเดีย แอฟริกาใต้ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เป็นต้น รวมแล้วคนบนโลกใบนี้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ประมาณ 1,100 ล้านคน โดยมี 53 ประเทศทั่วโลกใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการสอดคล้องกับ Davis Graddol นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ชาวอังกฤษผู้ทำงานวิจัยเรื่อง “English Next (2006)” ให้กับ British Council กล่าวถึงแนวโน้มของภาษาอังกฤษว่า นับจากนี้ไปจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษทั่วโลกจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าในอีก 10–15 ปีข้างหน้า (ประมาณปี 2015–2020) จำนวนผู้เรียนจะเพิ่มสูงสุดถึง 2 พันล้านคน ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าผู้คนบนโลกนี้ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในสังคมโลกยุคใหม่

ซึ่งกล่าวถึงประชาคมอาเซียนกับภาษาอังกฤษกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 หัวข้อ Working language of ASEAN บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนคือ ภาษาอังกฤษหมายความว่าประชาชนพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้นในการติดต่อสื่อสาร ค้าขาย และการทำธุรกิจร่วมกันนอกเหนือจากภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำถิ่นของแต่ละชาติ เพราะไม่เพียงแต่เจ้าหน้าที่รัฐ หรือนักธุรกิจเท่านั้นที่จะต้องไปมาหาสู่ร่วมประชุมปรึกษาหารือ ติดต่อค้าขายและสื่อสารกันระหว่างประเทศ แต่ประชากรในกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกันด้วย ดังนั้น ภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษากลางของโลก เป็นภาษาที่มนุษย์บนโลกใช้ติดต่อสื่อสารกันเป็นหลัก ไม่ว่าแต่ละคนจะใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาประจำชาติ เมื่อต้องติดต่อกับคนอื่นที่ต่างภาษาต่างวัฒนธรรมกันทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักด้วยเหตุนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีภาษาอังกฤษ และสามารถใช้อังกฤษในการติดต่อสื่อสาร แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ซึ่งในการติดต่อสื่อสารกันนั้น ปัญหาส่วนใหญ่ที่ทำให้การสื่อสารเข้าใจไม่ตรงกัน หรือสื่อความหมายแบบผิดๆ ก็คือการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) เพราะถ้าเน้นหนักเสียงของคำผิดก็จะสื่อความหมายผิดทันที ซึ่งคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 1 คำ สามารถจัดหมวดหมู่ประเภทของคำได้หลายประเภท เช่น คำว่า permit ประเภทของคำเป็นได้ทั้งคำนาม (noun) และคำกริยา (verb) ถ้าผู้พูดออกเสียงเน้นหนักในคำผิดก็จะสื่อความหมายผิดได้ทันที

จากประสบการณ์สอนของผู้วิจัยที่โรงเรียนราชวินิต มัชฌิม พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ผิดพยางค์ ซึ่งผู้เรียนจะสับสนในการออกเสียงเน้นหนักและไม่เข้าใจหลักการ

ในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์เหล่านั้น เช่น ออกเสียงเน้นหนักผิดในคำนามและคำกริยา ซึ่งในคำนามและคำกริยาบางคำสะกดเหมือนกัน แต่ออกเสียงเน้นหนักในคำต่างกัน เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียน และเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อเปรียบเทียบพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชวินิตมัธยมที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้อง จำนวน 70 คน ซึ่งมีผลการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงกันจากการทดสอบนักเรียนทั้งหมด จำนวน 9 ห้อง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ
 1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
 2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบปกติ
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ
 1. ความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
 2. ความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยการสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 5 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบ ดังนี้

- 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในชั้นกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 100 นาที

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบปกติ จำนวน 4 แผน โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 100 นาที

2. แบบฝึกทักษะการออกเสียง จำนวน 4 แบบฝึก

2.1 แบบฝึกทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ประเภทคำนาม

2.2 แบบฝึกทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ประเภทคำกริยา

2.3 แบบฝึกทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ประเภทคำนามประสม

2.4 แบบฝึกทักษะการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ประเภทคำกริยาลี

3. สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเรื่อง การออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 30 ข้อ

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้
การหาคุณภาพเครื่องมือ

1.แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน และแบบประเมินความพึงพอใจ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เพื่อหาค่า IOC

2.แบบทดสอบวัดความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นำแบบทดสอบที่สร้างไว้จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 8 โรงเรียนราชวินิต มัธยม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนเนื้อหาที่ผ่านมาแล้ว จากนั้นผู้วิจัยนำผลการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 40% ผลปรากฏว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง .50 – .71 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .21 – .57 แล้วนำข้อสอบทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ .832

3. นำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปทดลองใช้กับนักเรียน 3 กลุ่ม ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนมาหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ได้ 81.14/96.29 ซึ่งสรุปได้ว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความพึงพอใจในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพสอนอิเล็กทรอนิกส์ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ค่าประสิทธิภาพ 81.14/96.29 จึงสรุปได้ว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Word Stress) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

การเรียนออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (word stress) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอยากเรียนรู้ เพราะในสื่อจะมีวิดีโอ เสียงและรูปภาพที่ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกรู้สึและนักเรียนได้ฝึกฟังเสียงการออกเสียงเน้นหนักในคำศัพท์และวิเคราะห์คำศัพท์ร่วมกันกับเพื่อนจากไฟล์เสียงของเจ้าของภาษาด้วย ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้จัดทำตามประเภทของคำ ได้แก่ คำนาม คำนามประสม คำกริยาและคำกริยาวลี ซึ่งง่ายต่อการจำและนักเรียนสามารถวิเคราะห์รูปแบบของคำได้ และด้วยเหตุผลที่ว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วยวิดีโอ เสียงและรูปภาพ ทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อดังกล่าวมีความพึงพอใจมากกว่าการสอนแบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดวงเดือน จังพานิช. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยวิธีสอนแบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมาย และวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บัวเรียม พรหมจีน. (2549). การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับคนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิตรวัลย์ โกวิทวที. (2540). ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณีวัลย์ ปะวะ โปะตะ โก. (2539). เปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความคงทนของการเรียนรู้คำศัพท์ ระหว่างการเรียน โดยการใช้ภาพกับการเรียน โดยการใช้จินตภาพ. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร วราวิทย์ศรี. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนต่ำจากการสอน โดยใช้แบบฝึกที่มีเกมและ ไม่มีเกมประกอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันทนา สุชาดารัตน์. (2558). ภาษาศาสตร์สำหรับครู. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- _____. (2557). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง